

บทที่ 6

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

ครูนับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์เทคนิคการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของครูที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ได้ดังนี้

1. ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ทุ่มเทให้กับงานและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ นักเรียนในการประพฤติตนปฏิบัติตน

ครู ได้ชื่อว่าเป็นปูชนียบุคคล มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบิดามารดาผู้ให้กำเนิด หน้าที่ของครู นอกจากการให้ความรู้แล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินควบคู่กันไป คือการอบรมบ่มนิสัย ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งสำคัญที่สุดคือครูต้องจิตวิญญาณของความเป็นครู คือ เป็นผู้ที่มีความรักเมตตาต่อนักเรียน ทุ่มเทเสียสละให้กับการทำงาน และในขณะที่เดียวกันก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนด้วย

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่าคุณลักษณะสำคัญของครูรางวัลพระราชทาน คือมีความเป็นครูอย่างแท้จริง สังเกตได้จากความเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน ได้แก่ การมีความเมตตากรุณา แนะนำ เอาใจใส่ ช่วยเหลือ เป็นกันเองกับนักเรียน เป็นที่พึ่งของนักเรียนได้

“ตอนเรียนนี้ชอบ ชอบเพราะชีวิตผูกพันกับครูต้นเข้ก็ได้เห็นการสอน ก็เลยผูกพัน มีอยู่ครั้งหนึ่งตอนจบใหม่ๆ ตอนนั้นเขากำลังสอนนักวิชาการประจำอำเภอ เพื่อนๆก็ชวนไม่ได้ไป แต่เราชอบที่จะสอนทำงานกับเด็กๆดีกว่า คิดว่าถนัดด้านสอนมากกว่า”

(ครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“เป็นอาชีพที่เราชอบนะ ก็เลยเลือกเรียนทางสายอาชีพครู เพราะเราคิดว่าครูเป็นอาชีพที่สร้างคนของสังคม ถึงอาชีพนี้เงินเดือนน้อย แต่สิ่งที่ให้กับสังคมมันมากกว่านะ”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ครูเป็นผู้ที่ให้ความรู้กับนักเรียน ไม่ได้จบวิชาชีพรูมา แต่คิดว่าสามารถให้ความรู้กับนักเรียนได้ ที่จริงต้องไปทำงานอื่นไม่ใช่ด้านการสอน ถึงเงินเดือนน้อยแต่คิดว่าพอมาสอนแล้วก็ชอบแล้ว”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

“เป็นอาชีพที่เราชอบ เพราะได้สร้างเด็กในอนาคต และได้สอนตามเราชอบ รู้สึกไม่เบื่อเพราะว่าเราได้ทำในสิ่งที่เราชอบ”

(ครูเวเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“ไม่ได้จบวิชาชีพครูมา แต่ตอนนี้มีใจรัก ก็เลยพยายามต้องปรับตนเอง และพยายามพัฒนาตนเองมาตลอด ตอนแรก สมัยเรียนมัธยมศึกษาไม่ชอบครู พอมาเป็นครูรู้สึกชอบ”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

ครูรางวัลพระราชทานมีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนอยู่เสมอทั้งในและนอกเวลาเรียน ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูรางวัลพระราชทานจะเน้นให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ให้นักเรียนรู้จักการเสียสละ และมีความเอื้อเฟื้อกัน โดยการสอนดังกล่าวจะสอดแทรกร่วมไปกับการสอน

“ก็จะให้คนที่ทำได้ก่อน ไปช่วยเหลือเพื่อนที่คิดได้ช้า”

(โรฮานก่กล่าวถึงครูอาหามะ /13 มิถุนายน 2550)

“ครูก็จะดูทั่วถึง ครูจะไม่เน้นนักเรียนที่เก่ง แต่จะเน้นนักเรียนที่เป็นคนส่วนใหญ่ คือในห้องก็ส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง สมมติว่าจะมีนักเรียนเก่ง 5 คน แล้วก็แบ่งให้ 5 คนที่เข้าใจก่อนเพื่อน ช่วยอธิบายให้เพื่อนได้เข้าใจ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีแบบฝึกให้ลองทำจากง่ายไปหายาก”

(อามานีก่กล่าวถึงครูอาหามะ /13 มิถุนายน 2550)

“ครูก็จะช่วย ช่วยอธิบายให้เข้าใจสำหรับคนที่ไม่เข้าใจ ครูจะเอาใจใส่ไม่ใช่ไม่เข้าใจแล้วไม่สนใจ”

(กาทิมะก่กล่าวถึงครูเวเสาะ /29 พฤษภาคม 2550)

“ชอบค่ะ เพราะสอนดีและสอนให้เราเป็นคนดี ครูจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมบ่อยครั้ง เช่น ให้นัก์กรับผิดชอบต่อตนเอง และเมื่อทำผิดให้ยอมรับผิด”

(สัจฉินท์ก่กล่าวถึงครูกฤติยา /4 มิถุนายน 2550)

“ครูเขาจะบอกสอดแทรกตลอด แทรกจริยธรรม การดำรงชีวิตของเราในชีวิตประจำวัน”

(สารีหะก่กล่าวถึงครูสิริ /4 มิถุนายน 2550)

“ชอบอาจารย์ที่เป็นคนที่เรียบง่าย อาจารย์จะเน้นเรื่องการมีระเบียบวินัยมาก เช่น ถ้าสั่งงาน ส่งตรงเวลา ถ้าส่งไม่ตรงเวลาจะหักคะแนนตลอด การเก็บคะแนนก็จะมีการแจกใบงาน แบบฝึกหัด งานกลุ่ม งานเดี่ยว อย่างที่บอกว่าเขาให้เราทำสื่อจากอาหาร หรือจากวัสดุในท้องถิ่น เช่น ทำชิ้นของผิวหนังจากขนมปัง กล้าที่จะปรึกษา พวกเราจะเข้าไปไวยวาย อาจารย์ก็จะ

หัวเราะ เป็นกันเอง อยากให้อาจารย์ตามไปสอนอีก แต่ถ้ามีคนอื่นมาสอนก็อยากรู้ว่าถ้าเรียนกับครูคนอื่นจะเป็นอย่างไรบ้าง”

(อาเอเสาะกล่าวถึงครูอดิศักดิ์ /6 กรกฎาคม 2550)

2. ครูมีความเข้าใจธรรมชาติและพฤติกรรมของเด็กแต่ละบุคคล

ครูรางวัลพระราชทานมีความเข้าใจในพฤติกรรมและธรรมชาติของผู้เรียน สังเกตได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนและระดับความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน

“มีทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว งานเดี่ยวก็ให้ทำใบงานหรือแบบฝึกหัด แต่ถ้าให้ทำชิ้นงานก็จะทำเป็นกลุ่ม”

(มาเรียมกล่าวถึงครูอดิศักดิ์ /6 กรกฎาคม 2550)

“ครูเคยให้พวกเราผ่าปลา พวกเราผ่าจนปลาและ บางกลุ่มแยกชิ้นส่วนไม่ออกว่าเป็นอะไร เพราะเลอะหมด ครูก็ให้ไปดูกลุ่มที่ผ่าได้สวยและแยกชิ้นส่วนได้ดี ชอบเพราะได้ลงมือปฏิบัติจริง”

(ปีทเมาะห์กล่าวถึงครูอดิศักดิ์/6 กรกฎาคม 2550)

“พาไปที่ศาลที่จังหวัดปัตตานี ตอนนั้นเรียนวิชากฎหมาย ได้ความรู้เยอะ เพราะประสบการณ์นอกห้องเรียนต้องดีกว่าในโรงเรียนและที่ทัศนคติที่สงขลา”

(ฟานีซากล่าวถึงครูแวงเสาะ /30 พฤษภาคม 2550)

“ก็จะมึงงานกลุ่มที่เป็นพวกโครงการคณิตศาสตร์ จำได้ว่ามีโครงการที่สามารถบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์ใช้ร่วมกับวิทยาศาสตร์ได้ ใช้คณิตศาสตร์ก็ส่วนที่ใช้กราฟ ก็ได้ไปจัดแสดงที่มอ.หาดใหญ่”

(อามานีกกล่าวถึงครูอาหามะ /13 มิถุนายน 2550)

“ครูจะแจกกระดาษ ฝึกให้เราคิด ดูความกล้า ความไวในการคิด จะชอบมาก”

(ฟารีตากล่าวถึงครูอาหามะ /13 มิถุนายน 2550)

“ครูก็จะพูดให้เราเข้าใจว่าเป็นอย่างไร อธิบายแล้ว ให้เราลองทำแบบฝึกหัดว่าเข้าใจจริงหรือเปล่า”

(รุสนาณีกกล่าวถึงครูฤติยา /4 มิถุนายน 2550)

“ให้ออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน ทำแบบฝึกหัด ดูวิธีที่ให้ข้อคิดต่างๆ บางครั้งก็ฝึกให้เราคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองให้มากที่สุด”

(อาพียะห์กล่าวถึงครูสิริ /4 มิถุนายน 2550)

3. ครูมีความรอบรู้ในเนื้อหาที่สอน มีการวางแผนและเตรียมการสอนล่วงหน้า

จากการศึกษา พบว่าครูรางวัลพระราชทานทั้ง 5 คน มีความสามารถด้านการสอน มีการจัดเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญและจากการสังเกตการสอนและการศึกษาเอกสารจากโครงสร้างของหลักสูตร การกำหนดโครงการสอนรายภาคเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ ครูรางวัลพระราชทานมีการจัดเตรียมการสอนล่วงหน้า โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่วนใหญ่ จะแบ่งการสอนออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการสอน และขั้นสรุปและประเมินผล โดยแต่ละชั้นมีรายละเอียดในการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและประเภทของกิจกรรมและวิชาสอนที่แตกต่างกัน บางเนื้อหาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของครูเวเสาะ บูรณาการกับวิชาภาษาไทยของครูสิริ

“จะดูโครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาที่รายละเอียด จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทำทุกรายวิชา เพียงแต่ว่าบางวิชาหรือบางชั้นเรียนอาจจะไม่สมบูรณ์มาก อย่างตัวครูเองสอนตั้งแต่ ม.1-ม.6 ส่วนใหญ่เตรียมแผนการสอนคนเดียว เพราะในโรงเรียนสอนวิชานี้คนเดียว ก็จะมีบ้างที่มีการเตรียมการสอนด้วยกัน เช่น สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับการงานอาชีพและเทคโนโลยี ก็อย่างเวลาพาไปศึกษานอกสถานที่ก็จะมีการเตรียมการว่าสอดคล้องกับรายวิชาใดบ้างและดูว่าจะประเมินผลกิจกรรมที่จัดว่าจะประเมินประมาณไหน เราก็จะร่วมมือกับครูวิชาอื่นด้วย”

(ครูเวเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“จะดูโครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาที่รายละเอียด จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ก็จะมีบ้างที่มีการเตรียมการสอนด้วยกันกับวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย กับสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม”

(ครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“คำนึงถึงสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะที่นี่สภาพนักเรียนของเรา พื้นฐานแตกต่างกัน การที่เราจะป้อนอะไรให้เราต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของเด็กด้วย วิธีการสอนบางอย่างอาจจะใช้ไม่ได้กับเด็กที่นี่ เช่น ให้นักเรียนส่งงาน หรือทำแบบฝึกทักษะผ่านอินเทอร์เน็ต ส่งงานทางอินเทอร์เน็ต เพราะนักเรียนเราส่วนใหญ่จะไม่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน จะใช้เฉพาะที่โรงเรียน เราก็หากิจกรรมอย่างอื่นที่เหมาะสมแทน”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ช่วงปิดเทอมการเตรียมการสอนก็จะทำโครงการสอน จะดูว่าในแต่ละหน่วย มีผลการเรียนที่คาดหวังอะไรบ้าง จะมีการประเมินผลอย่างไรที่หลากหลาย ควรจะมีการประเมินที่หลากหลายว่าคาบนี้ครูจะมีการประเมินอย่างไร ทำให้ผู้เรียนคุ้นแล้วก็สนใจ จะประเมินอะไร ผมก็จะทำแบบประเมินกิจกรรมเป็นเล่ม เกือบทุกเรื่อง ลองดูในกล่องนั้นมีเกือบทุกเรื่อง”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

“ก็เตรียมการสอนตามปกติ เตรียมเนื้อหา กิจกรรมในการสอนแล้วบางเรื่องถ้าคิดว่าเราสามารถผลิตสื่อที่ทำให้นักเรียนมองภาพต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

จากการสังเกตการสอนพบว่าครูรางวัลพระราชทานแต่ละคนจะมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- ครูแวงเสาะสอนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมจะพูดคุยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข่าวสารหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในชีวิตประจำวัน
- ครูอาหามะสอนวิชาคณิตศาสตร์ ให้นักเรียนท่องสูตรคูณและเกริ่นถามความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับการบวก ลบ คูณ และหาร
- ครูอดิศักดิ์สอนวิชาชีววิทยา เรื่องสารพันธุกรรม จะถามความรู้เดิมเกี่ยวกับสาร DNA ที่ได้เรียนผ่านมาเมื่อคาบที่แล้ว
- ครูกฤติยาสอนวิชาภาษาอังกฤษ จะสอบถามเรื่องวิชาที่เพิ่งเรียนมาเมื่อคาบที่ผ่านมา เนื่องจากนักเรียนเรียนวิชาพลศึกษาที่สนาม และขึ้นมาเรียนซ้ำและมาด้วยความเหนื่อยล้า เพื่อให้ให้นักเรียนได้ผ่อนคลาย และเริ่มทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนผ่านมาเมื่อคาบที่แล้ว

ชั้นการสอน

ในชั้นการสอนมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและเทคนิคในการสอน จากการสังเกตการสอนและการสัมภาษณ์พบว่าครูรางวัลพระราชทานส่วนใหญ่จะเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง เช่น

- ครูสิริสอนวิชาภาษาไทย เรื่องเห็นแก่ลูก โดยใช้กิจกรรมการแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-5 คน ให้ศึกษาเนื้อหาเรื่องเห็นแก่ลูก แล้ววิเคราะห์เรื่องที่เกี่ยวข้อง ประเภทของวรรณกรรม แนวคิด สำคัญของเรื่อง พิจารณานิัยของตัวละคร คุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่อง จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลการวิเคราะห์หน้าชั้นเรียน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันประเมินผลงานตามแบบประเมินและมีการทดสอบหลังเรียน

ครูสิริมีเทคนิคการสอนที่เน้นการเสริมแรงด้วยคำพูดชมเชยและการใช้คำพูดจูงใจ

เพื่อให้กำลังใจแก่นักเรียนมากกว่าการลงโทษ ตัวอย่างเช่น เมื่อครูสตีร์ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนแล้วนักเรียนไม่กล้าออกมา ครูจะใช้คำพูดจูงใจ เช่น

“คนที่ออกมาจะเป็นคนที่ได้รับประโยชน์มากกว่าใคร เพราะได้ฝึกฝนการพูดหน้าชั้นเรียน อย่างน้อยคนที่ออกมาครูก็ได้เห็นว่าเขาทำหน้าที่เป็นผู้ออกมาอภิปราย”

(ครูสตีร์/ 5 มิถุนายน 2550)

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมสำเร็จ ครูจะมีการพูดชมเชย แต่หากมีการวิจารณ์ ครูจะมีวิธีการเลือกใช้คำพูดที่ไม่ทำให้นักเรียนเสียกำลังใจ

“ดีมาก ปรบมือให้เพื่อนหน่อย ถึงนักเรียนจะออกเสียงผิด ก็ไม่เป็นไร ครูก็จะได้ว่ารู้ว่านักเรียนยังสะกดคำบางคำผิดอยู่”

(ครูสตีร์/ 5 มิถุนายน 2550)

- ครูอดิศักดิ์สอนวิชาชีววิทยาเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากสื่อต่างๆที่ประดิษฐ์จากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

“ส่วนใหญ่จะมีใบงานต่างๆ มีเกมประกอบบ้าง ที่จะเยาะหย่อนก็มีสื่อที่เราผลิตออกมาเอง ใช้วัสดุต่างๆที่มีอยู่ใกล้ตัวเอามาตัดแปลง...ที่นี่จะมีนักเรียนที่หลากหลายอยู่ในห้องเดียวกันส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนระดับปานกลางและอ่อนเป็นส่วนใหญ่ ก็ต้องส่งเสริมคนเก่ง แต่จะเน้นการสอนไปยังนักเรียนที่มีเป็นส่วนใหญ่มากกว่า”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

“ครูเคยให้พวกเราผ่าปลา พวกเราผ่าจนปลาและ บางกลุ่มแยกชิ้นส่วนไม่ออกว่าเป็นอะไร เพราะเลอะหมด ครูก็ให้ไปดูกลุ่มที่ผ่าได้สวยและแยกชิ้นส่วนได้ดี ชอบเพราะได้ลงมือปฏิบัติจริง...ครูก็จะเดินสอนไปตามโต๊ะต่างๆรอบห้อง พร้อมกับอธิบายนักเรียนไปด้วย เวลาให้นั่งทำงานในห้องเรียน เช่นเวลาทำงานกลุ่ม ครูก็จะตรวจว่าใครให้ความร่วมมือกับกลุ่มของตนเอง หรือเปล่า ครูก็จะเดินดูอย่างทั่วถึง...ครูจะมีสื่อให้ดูและบางครั้งก็ให้พวกเราทดลองใช้ด้วย บางครั้งพอครูยกตัวอย่างสื่อของครู ครูก็จะให้พวกเราประดิษฐ์สื่ออย่างอื่น โดยใช้แนวของครู พอเราทำได้จะทำให้เราสามารถเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น”

(ปีที่เหมาะสมกล่าวถึงครูอดิศักดิ์/6 กรกฎาคม 2550)

จากการสังเกตการสอนของครูอดิศักดิ์ ผู้วิจัยรับรู้ถึงบรรยากาศความเป็นกันเองของครูกับนักเรียน ความสนุกสนานของผู้เรียน บ่อยครั้งที่ครูอดิศักดิ์มีมุขตลกสอดแทรกในระหว่างการสอนทำให้นักเรียนเกือบทั้งห้องมีความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน ทั้งๆที่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายเนื่องจากเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก แต่ครูอดิศักดิ์ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่องสารพันธุกรรม ผ่านสื่อและการยกตัวอย่างง่ายๆ เช่น ใช้ปากกาหมึกสีต่างๆมา

ยกตัวอย่างแผนสารพันธุกรรมที่กล่าวถึง ทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นเทคนิคการสอนของครูอดิศักดิ์ที่สามารถทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข

“ครูสอนดี สอนเข้าใจ อย่างที่พี่เคยเข้าไปสังเกตวันก่อน เรียนเกี่ยวสารพันธุกรรม ซึ่งเป็นเรื่องยาก แต่อาจารย์พยายามสอนให้เราเข้าใจ เอาสื่อมาให้ดู อาจารย์ก็จะแนะนำเว็บไซต์ต่างๆ แล้วให้เราวิเคราะห์ข้อมูลที่เราค้นหาได้...อาจารย์จะเน้นให้นักเรียนเข้าใจ อารมณ์ดี อาจารย์เป็นคนดีสุภาพ บางครั้งก็ตลก อารมณ์ดี ตลกหน้าตาย อาจารย์กันเอง เป็นคนสุภาพ ถึงอาจารย์จะพูดเพี้ยนๆแต่พวกเราชอบ”

(มาเรียมกล่าวถึงครูอดิศักดิ์/6 กรกฎาคม 2550)

\ - ครูอาหามะสอนวิชาคณิตศาสตร์จะมีให้นักเรียนปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศการสอนในชั้นเรียน เนื่องจากการสอนวิชาคณิตศาสตร์จะเดินไปสอนตามห้องเรียนต่างๆ จากการสังเกต วันนั้นนักเรียนไปเรียนวิชาพลศึกษามา แล้วเดินเข้ามาเรียนในห้องเรียน ครูก็พยายามให้นักเรียนค่อยๆปรับตัว และในขณะที่กำลังรอให้นักเรียนนั่งปรับตัว ครูก็จะพูดสอดแทรกเกี่ยวกับมารยาทในห้องเรียนและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและในขณะที่สอนก็จะมีเทคนิคในการสอนที่เริ่มต้นจากโจทย์ที่ง่ายๆ ไปหาข้อที่ยากขึ้น และพยายามใช้การเสริมแรงจากคำพูดชมเชยและจูงใจโดยให้คะแนนเพิ่ม เมื่อนักเรียนสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนจะต้องกระตุ้นตัวเองอยู่ตลอดเวลา และสนุกกับการแก้โจทย์ที่ครูกำหนดไว้

“การฝึกทักษะต่างๆเราต้องพยายามสร้างแบบฝึกทักษะให้นักเรียนทำบ่อยๆ เมื่อนักเรียนฝึกฝนทำบ่อยๆจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะขึ้นมาเอง...ก็ต้องหาสื่อใหม่ๆ แปลกใหม่อยู่เรื่อยๆ เขาก็จะสนุก...ก็เราจะต้องไปสอนตามห้องเรียนต่างๆ การจัดห้องเรียนก็คิดว่าที่นี้ก็จัดได้เหมาะสมอยู่แล้ว เราจะไม่มียี่ห้อเหมือนของวิทยาศาสตร์ แต่เรามีสื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในห้องเรียน...เมื่อก่อนตอนมาสอนใหม่ๆ บางห้องไปเล่นพละมา ให้เวลาปรับตัวสัก 5 นาที จะยกตัวอย่างที่ง่ายๆไปหายาก จะได้ไม่เครียดและปรับตัวของนักเรียน”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

“มีการเสริมแรงโดยการให้คะแนนเพิ่ม สำหรับคนที่ทำแบบฝึกได้เยอะๆ เพราะยังทำ เราจะได้ทักษะการคิด”

(จักรพงษ์กล่าวถึงครูอาหามะ/ 13 มิถุนายน 2550)

“อธิบายเข้าใจง่าย จะสอนจาก โจทย์ง่ายๆไปหายากๆ”

(อามานี กล่าวถึงครูอาหามะ/ 13 มิถุนายน 2550)

- ครูแวนเสาะสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บรรยายภาศในชั้นเรียน การสนทนาระหว่างครูและนักเรียนเป็นกันเอง โดยครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน ตามหัวข้อที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย โดยมีสื่อแผนที่ที่นักเรียนได้จัดทำเมื่อคาบสอนที่แล้วนำมาประกอบ ครูอธิบายในแต่ละหัวข้อ จากนั้นจึงให้เวลานักเรียนในการทำงานกลุ่ม ขณะเดียวกันครูก็พูดสอดแทรกเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ว่าจะต้องมีการสามัคคี ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ครูจะเดินสำรวจและซักถามนักเรียนแต่ละกลุ่ม เมื่อทุกกลุ่มทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มที่สามารถตอบคำถามโจทย์และอธิบายได้ถูกต้อง ครูก็จะมีการเสริมแรงโดยการชมเชย และให้เพื่อนๆปรบมือและให้คะแนนสำหรับการรับผิดชอบต่อการทำงานกลุ่มร่วมกัน ถ้าบรรยายภาศในชั้นเรียนระหว่างที่สอนดังที่เรียด

“ก็พยายามหากิจกรรม อาจเป็นเกมส์สอดแทรกในเวลาเรียน หรือไม่ก็พาไปศึกษา นอกสถานที่ ให้เห็นของจริงว่าเขาทำกันอย่างไร เช่นพาไปที่ศาลจังหวัดปัตตานี ไปดูเวลาเขา พิพากษาคิดว่าทำกันอย่างไร เห็นการปฏิบัติที่แท้จริง นักเรียนก็ให้ผลตอบรับดี

(ครูแวนเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

ครูแวนเสาะพยายามสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นในห้องเรียน

“พยายามสร้างความเป็นกันเองกับนักเรียน มีอะไรคุยกันได้ แลกกันบ้างในบางเวลา พยายามให้นักเรียนรู้สึกว่ที่เราเรียนกันวันนี้เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้เขาได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่”

(ครูแวนเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“ครูก็จะเดินตรวจดูทีละคนหรือทีละกลุ่มเวลาที่ให้ทำงานเป็นกลุ่ม”

(ฟานีซา/30 พฤษภาคม 2550)

- ครูกฤติยาวิชาภาษาอังกฤษ วันที่สังเกตเป็นช่วงบ่ายนักเรียนไปเรียนวิชา พลศึกษาที่สนามและเดินขึ้นมาเรียนที่ชั้น2 แต่ละคนวิ่งมาถึงที่ห้องด้วยความเหนื่อย และถือน้ำดื่มในขวด ครูกฤติยาก็ให้นักเรียนพักก่อน 5 นาที เพื่อให้นักเรียนปรับตัวให้เข้าบรรยากาศการเรียนในห้อง จึงเริ่มสอนด้วยเนื้อหาที่ง่ายๆพยายามให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูมากกว่าที่ครูจะเป็นผู้พูด เพื่อไม่ให้เรียนเบื่อการเรียน

“บางวันคาบสอนของเราอยู่หลังจากวิชาพลศึกษา เด็กไปเรียนพลมา ก็จะขึ้นมาสาย มาสายไม่พอมมาถึง หิวน้ำ เหนื่อย เราก็เข้าใจเด็ก ให้เขาได้พักสัก 5-10 นาที เพื่อปรับสภาพร่างกายให้พร้อมที่จะรับกับเนื้อหาที่เราจะสอน...พยายามสอนให้เป็นกันเองกับนักเรียนให้มากที่สุด เด็กจะได้ไม่เบื่อ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

การสอนในห้องเรียนนักเรียนมีความสามารถหลากหลายทั้งเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ครูกฤติยาต้องหากิจกรรมที่สามารถให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

“ที่นี่เด็กเก่งจะมีไม่มาก ส่วนใหญ่จะค่อนข้างไปทางปานกลางกับเด็กอ่อน การจัดการเรียนการสอนก็จะต้องเน้นไปทางเด็กที่มีมากเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเราเน้นเด็กเก่ง เด็กอ่อนก็จะไม่สนใจเลย หรือถ้าเราเน้นเด็กอ่อนมากไป เด็กเก่งก็จะเบื่อ ก็ต้องพยายามหาความพอดีของเนื้อหา ก็ต้องหากิจกรรมที่ให้เด็กเก่ง ปานกลางและเด็กอ่อนสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เช่นกิจกรรมกลุ่ม”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ให้ทำงานกลุ่มและช่วยกันทำให้เสร็จ แล้วออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน และครูจะประเมินจากการทำงานกลุ่ม เช่น การให้ความร่วมมือกับกลุ่ม บทบาทในกลุ่มด้วย”

(สัจฉรินทร์/4 มิถุนายน 2550)

ขั้นสรุปและประเมินผล

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ครูรางวัลพระราชทาน การดำเนินการในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ หากการเรียนการสอนสิ้นสุดลงในคาบเรียนเดียว ครูจะมีการให้นักเรียนสรุปและประเมินผลร่วมกันในตอนท้ายของคาบเรียน แต่หากการเรียนการสอนยังต้องดำเนินการต่อไปในคาบที่ 2 และ 3 ครูรางวัลพระราชทานส่วนใหญ่ จะมีการสรุปบทเรียนเป็นช่วงๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ ในคาบเรียนที่ 2 และ 3 การสรุปผลและการประเมินผลอาจไม่ได้อยู่ในช่วงท้ายคาบเรียนเสมอไปก็ได้

ในส่วนของการวัดและประเมินผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมภายในชั้นเรียน ประเมินการทำงานของนักเรียนทั้งแบบเดี่ยวและแบบรายกลุ่ม การประเมินจากผลงาน การประเมินจากแบบทดสอบ เน้นให้มีการประเมินร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเองและประเมินกันเอง

4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็จะมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเนื้อหา กิจกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูรางวัลพระราชทานจึงต้องปรับใช้กิจกรรมตามความเหมาะสม

“เราต้องดูอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ก็ไม่สามารถใช้กับทุกชั้นเรียน อย่างม. 1 บางครั้งเราก็ใช้กิจกรรมนี้ไม่ได้ เราก็ต้องปรับกิจกรรมอย่างอื่น ความแตกต่างกันระหว่าง ม.ต้นกับม.ปลาย ก็คือม.ปลายเน้นการคิดวิเคราะห์ ส่วนใหญ่จะใช้กระบวนการกลุ่มและ

การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ มักจะใช้ได้ผล ส่วนม.ต้นเราก็จะเน้นกิจกรรมพื้นฐานเพื่อเพิ่มทักษะ ยังไม่เน้นมาก เช่น การจํารายชื่อจังหวัดตามภาคต่างๆ”

(ครูแวงเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“ก็มีเอาแบบฝึกทักษะมาจากข้างนอกบ้าง อย่างบางครั้งลูกเราเรียนในเมือง เขาจะมีอะไรใหม่ๆอยู่เสมอ เราก็เอามาปรับใช้กับนักเรียนของเราที่ดูตามความเหมาะสมของเนื้อหาและ กิจกรรมที่จะนำมาใช้...คำนึงถึงสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะที่นี้สภาพนักเรียนของเรา พื้นฐานแตกต่างกัน การที่เราจะป้อนอะไรให้เราต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของเด็ก ด้วย วิธีการสอนบางอย่างอาจจะใช้ไม่ได้กับเด็กที่นี้ เช่น ให้นักเรียนส่งงาน หรือทำแบบฝึกทักษะ ผ่านอินเทอร์เน็ต ส่งงานทางอินเทอร์เน็ต เพราะนักเรียนเราส่วนใหญ่จะไม่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน จะใช้เฉพาะที่โรงเรียน เราก็หากิจกรรมอย่างอื่นที่เหมาะสมแทน”

(ครูฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนจะพยายามให้เขาได้ฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน การพูด และการฟังให้บ่อยๆ จะได้เกิดทักษะ...เด็กปานกลางจะมีมากกว่า เด็กเก่งโดยมากงานจะเสร็จเร็ว อย่างให้เขียนความเรียง ถ้าเด็กที่เก่งจะเสร็จเร็วหรือเด็กที่ปานกลาง ก็จะเสร็จเข้าไปหน่อย เด็กอ่อนก็จะเสร็จช้ากว่าเพื่อน บางครั้งเด็กที่ไม่ส่งเพราะไม่เข้าใจ เราก็จะแนะนำให้เพื่อนช่วย อธิบาย ก็จะให้เพื่อนช่วยเพื่อน โดยมากจะให้โอกาส เราจะตรวจทุกเดือน ว่าในรอบเดือนใครบ้าง ส่งงานไม่ครบ เราก็จะตาม ให้ส่งงาน จากนั้นก็ให้โอกาส ถ้าเขามีปัญหา ก็จะตามในแต่ละชิ้นงาน ชิ้นงานที่1 และชิ้นงานที่2 ตามมา”

(ครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“ส่วนใหญ่ก็จะมีใบงานต่างๆ มีเกมประกอบบ้าง ที่จะเยอะหน่อยก็มีสื่อที่เราผลิต ออกมาเอง ใช้วัสดุต่างๆที่มีอยู่ใกล้ตัวเอามาดัดแปลง...ที่นี้จะมีนักเรียนที่หลากหลายอยู่ในห้อง เดียวกันส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนระดับปานกลางและอ่อนเป็นส่วนใหญ่ ก็ต้องส่งเสริมคนเก่ง แต่ จะเน้นการสอนไปยังนักเรียนที่มีเป็นส่วนใหญ่มากกว่า”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

“การฝึกทักษะต่างๆเราต้องพยายามสร้างแบบฝึกทักษะให้นักเรียนทำบ่อยๆ เมื่อ นักเรียนฝึกฝนทำบ่อยๆจะทำให้เด็กเกิดทักษะขึ้นมาเอง...ของผมนจะสอนห้องเรียนที่นักเรียน พูดย่างๆเขาจะเรียกว่าห้อง king ส่วนใหญ่นักเรียนค่อนข้างพร้อมทางด้านเตรียมตัวรับเนื้อหา ใหม่ตลอด ก็มีบ้างที่นักเรียนตอบได้ช้า ก็พยายามกระตุ้นนักเรียนให้สามารถคิดได้”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

5. ครูมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ทำง่ายและสอดคล้องกับบทเรียน

ครูรางวัลพระราชทานวิธีการเลือกใช้สื่อเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่ใช้สอน “ช่วงที่ว่างจากงานสอน ผมก็จะเตรียม ทำสื่อต่างๆ คิดอยู่ตลอดว่าทำอะไรให้เป็นรูปธรรมให้มากที่สุดให้นักเรียนสามารถจับต้องได้ ให้สามารถใช้ความรู้ได้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด...ชอบที่จะเก็บสื่อทุกอย่างที่คิดว่าสามารถใช้ประโยชน์ได้ ไปที่ไหน เช่น ไปอำเภอ ไปโรงพยาบาล ไปที่ไหนก็แล้วแต่ ก็จะเก็บมา และคิดว่าสามารถนำไปใช้กับตรงไหนได้บ้าง...ใช้สื่อทุกอย่าง พลัดเปลี่ยนแล้วแต่เรื่อง แล้วแต่กิจกรรมที่สอน”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

“ใช้ได้เป็นอย่างดี เพราะสื่อที่เขาผลิตออกมาก็จะได้ทั้ง EQ และIQ ไม่ใช่ว่าได้ด้านเดียว นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ไปด้วย...เขาเป็นคนที่ขยันผลิตสื่อ มีอะไรใหม่ๆตลอด ขยันทำสื่อมาก...สื่อที่เขาผลิตออกมาก็จะได้ทั้ง EQ และIQ ไม่ใช่ว่าได้ด้านเดียว นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ไปด้วย...เขาเป็นคนที่ขยันผลิตสื่อ มีอะไรใหม่ๆตลอด ขยันทำสื่อมาก

(ครูสุสานากกล่าวถึงครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

“โรงเรียนของเราบที่จะใช้ในการซื้อสื่อ นั้นมีน้อย เราก็ต้องผลิตสื่อเองตามเนื้อหาที่จะสอน เนื้อหาไหนที่เป็นลักษณะนามธรรมก็ต้องพยายามทำสื่อออกมาให้เป็นรูปธรรมให้มากที่สุด...ส่วนใหญ่จะมีการผลิตสื่อเอง เอาวัสดุต่างๆมาดัดแปลง เช่น นำหลอดไฟมาต่อกันเป็นเกลียว เป็นโมเดลโมเลกุลของสารพันธุกรรม นำกระดาษหลายๆสีทำเป็นสื่อการแบ่งเซลล์ของสิ่งมีชีวิต”

(ครูอศิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

“เขาเป็นคนขยันทำสื่อ มีความคิดสร้างสรรค์ดี...บางอย่างเราคิดว่าไม่น่าจะทำได้ แต่เขาก็สามารถทำออกมาเป็นชิ้นงานหนึ่งได้”

(ครูอรिताกล่าวถึงครูอศิศักดิ์/5 กรกฎาคม 2550)

“จะดูวัตถุประสงค์ของการสอน ถ้าให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง ดูซิติบ้างเลือกเรื่องให้นักเรียนไม่เบื่อ เช่นเรื่องท้าวแสนปม เราก็มีแบบฟอร์มให้เขาเขียนการคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่ได้อ่าน ถ้าให้อ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เราจะเน้นรายละเอียดปลีกย่อย จับจุดว่าเด็กอ่านผิดถูกอย่างไรบ้าง...สื่อโดยมากจะเป็นใบความรู้และใบงาน”

(ครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“ครูสิริสอนมานานหลายปี มีความชำนาญในวิชาภาษาไทย สื่อการสอนก็มีใบความรู้ ใบงาน หนังสืออ่านนอกเวลา แผ่นซีดีบ้าง ...สื่อที่ใช้จะเป็นสื่อง่ายๆ โรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เน้นใช้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว”

(ครูมาลิกกล่าวถึงครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“พยายามเอาสื่อที่นอกเหนือจากตำราที่เรียน เพราะการที่เราเอาสื่อแปลกใหม่ที่
เหมาะสมกับเขาจะทำให้เขาเกิดความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น...สื่อของโรงเรียนเรายอมรับว่ายังมีอยู่
น้อยมาก เวลาเราไปอบรมหรือไปดูงานที่ไหน เราก็จะเก็บมาแล้วเอามาปรับใช้กับนักเรียนของ
เรา...ก็จะมีใบงาน ใบความรู้และแบบฝึกทักษะทางด้านภาษามาเสริม”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ครูกฤติยาจะมีสื่อจากข้างนอก บางครั้งเป็นกิจกรรมที่ได้จากการไปอบรม ก็จะ
เอามาใช้สอนหรือทำกิจกรรมกับนักเรียนทำให้นักเรียนไม่เบื่อ”

(ครูไอลากล่าวถึงครูกฤติยา/10 มิถุนายน 2550)

“จะดูว่าเนื้อหาสาระตรงนี้ น่าจะปรับใช้สื่ออะไรบ้าง หรือทำกิจกรรมอะไรบ้าง
อย่างสาระภูมิศาสตร์ก็จะให้ดูซีดีเรื่องแผ่นดินไหว อย่างช่วงนี้อายุก็ได้วีซีดีเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร
ร้อน เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากเลยตอนนี้เกิดปัญหาภาวะโลกร้อน เขาก็ตื่นตัวกัน...พยายามหาสื่อที่
ใกล้ตัวนักเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ถ้าเป็นวิดีโอหรือแผ่นวีซีดีเวลาไปเจอที่
ไหนที่น่าสนใจก็จะซื้อกลับมา ทางโรงเรียนก็สนับสนุน คือครูไปซื้อ แล้วมาทำเรื่องเบิกจาก
โรงเรียนที่หลัง”

(ครูแวงเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“ครูแวงเสาะสอนมานานหลายปี มีความชำนาญในวิชาสังคม ศาสนาและ
วัฒนธรรม อีกทั้งชอบติดตามข่าวสารต่างๆ การใช้สื่อ เช่น แผนที่ รูปโลกและอื่นๆ คิดว่าสามารถ
ใช้ได้ดี”

(ครูชาครีย์กล่าวถึงครูแวงเสาะ/24 พฤษภาคม 2550)

6. ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมนับเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยเอื้อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น
และบรรลุตามวัตถุประสงค์

“ในห้องเรียนจะให้นักเรียนจัดบอร์ดความรู้ ในห้องสื่อก็จะมี English Corner...
พยายามสอนให้เป็นการเองกับนักเรียนให้มากที่สุด เด็กจะได้ไม่เบื่อ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกัน
และกัน”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ที่ผ่านมาก็เช่น พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ไปศาลจังหวัดปัตตานีในเนื้อหาสาระหน้าที่พลเมือง สาระประวัติศาสตร์พาไปดูมัสยิดกรือเซะ และที่ทักษิณคดี จังหวัดสงขลา อย่างที่ไปล่าสุด ก็ไปบำเพ็ญประโยชน์ที่จังหวัดชลบุรี คัดนักเรียนชั้น ม.5 กับ ม.3 เราก็จะพิจารณาว่าไปแล้วน่าจะมีเนื้อหาสาระอะไรที่น่าจะเกี่ยวข้องกับที่เราพาไป ถ้าเราไม่พาไปบ้าง นักเรียนก็จะเบื่อ ควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วย”

(ครูแวงเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“บางเนื้อเรื่องก็จะให้แบ่งกลุ่ม เน้นให้นักเรียนพูดมากกว่าครูพูด ครูพูดสัก 10-15 นาที บางเรื่องก็บรรยายบ้าง สลับเปลี่ยนกัน นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ ... จะเน้นคุยกับนักเรียนอย่างเป็นกันเองมากกว่า จะสอบถามความต้องการเพราะบางครั้งนักเรียนเมื่อที่จะทำกิจกรรมในห้องเรียน เราก็จะพาไปเรียนที่ห้องสื่อ ห้องสมุดบ้าง”

(ครูสิริ/5 มิถุนายน 2550)

“ห้องวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนเราก็มี แต่มีห้องเดียวก็ต้องผลัดใช้กัน แต่ส่วนใหญ่ครูที่สอนเคมีสอนมากกว่า เพราะเขาต้องทดลองบ่อย ส่วนของเรา บางเนื้อหาไม่ต้องทดลอง เราก็สอนตามห้องเรียน หรือเลือกบรรยากาศในบริเวณ โรงเรียนในการเรียนเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติของเราสอนชีววิทยา เราจะเน้นเรียนทางด้านธรรมชาติ บรรยากาศรอบโรงเรียนเราก็สามารถจัดเป็นห้องเรียนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสนามจริงได้...ก็อย่างที่บอก เราสามารถจัดบรรยากาศนอกห้องเรียนได้ โดยเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้นักเรียนสัมผัสธรรมชาติ นักเรียนก็หายเครียด ก็จะชอบเวลาได้ออกนอกห้องเรียน”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)

“จะต้องไปสอนตามห้องเรียนต่างๆ การจัดห้องเรียนก็คิดว่าที่นี้จัดได้เหมาะสมอยู่แล้ว เราจะไม่มีห้องแลปเหมือนของวิทยาศาสตร์ แต่เรามีสื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในห้องเรียน...เมื่อก่อนตอนมาสอนใหม่ๆ บางห้องไปเล่นพละมา ให้ความปรับตัวสัก 5 นาที จะยกตัวอย่างที่ง่ายๆ ไปหายาก จะได้ไม่เครียดและปรับตัวของนักเรียน...ก็ต้องหาสื่อใหม่ๆ แลกใหม่อยู่เรื่อยๆ เขาก็จะสนุก”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

7. ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลนักเรียนอย่างหลากหลายและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

การวัดและประเมินผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมภายในชั้นเรียน ประเมินการทำงานของนักเรียนทั้งแบบเดี่ยวและแบบรายกลุ่ม การประเมินจากผลงาน การประเมินจากแบบทดสอบ เน้นให้มีการประเมิน

ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเองและประเมินกันเองเป็นการประเมินผู้เรียนในภาพรวม

“ใช้การประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อที่นักเรียนจะได้เรียนรู้อย่างสนุก และให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เราทำการสอน”

(ครูอาหามะ/11 มิถุนายน 2550)

“จะมีใบงาน แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการพูด อ่าน และเขียน และมีการสอบเก็บคะแนน”

(ครูกฤติยา/4 มิถุนายน 2550)

“ของสังคมศึกษาจะมีการทดสอบและดูกระบวนการการทำงานชิ้นงานหรือกิจกรรมต่างๆ ช่วงเปิดภาคเรียนก็จะบอกว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีอะไรบ้าง จะเก็บคะแนนกันอย่างไร เราจะบอกนักเรียนด้วยว่าชิ้นงานนี้จะดูจากอะไร มีการให้คะแนนอย่างไร”

(ครูแวงเสาะ/1 มิถุนายน 2550)

“ในการให้คะแนนก็จะไม่เข้มงวดมากนัก อย่างเช่นให้บรรยายภาพ เราจะไม่ปิดกั้นความคิดของเด็ก จะบรรยายอย่างไร แต่เราจะเน้นทักษะในการเขียนมากกว่า...การออกข้อสอบก็จะคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เพราะนักเรียนมีทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน จะออกตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ก็อย่างที่บอกว่าจะมีคะแนนจากแบบทดสอบและจากชิ้นงานหรือกิจกรรมต่างๆ”

(ครูศิริ/5 มิถุนายน 2550)

“จะมีการสอบเก็บคะแนนบ้าง จะมีการให้คะแนนจากใบงาน จากการทำงานกลุ่มบ้าง จะดูการพัฒนาการของนักเรียน”

(ครูอดิศักดิ์/4 กรกฎาคม 2550)